

SCENARIUSZ 12

Symulacja obrad Sejmu – od pomysłu do ustawy

Katarzyna Piotrowska-Mańko

I. WPROWADZENIE

2. Opis wskazania:

Przedmioty nauczania: Wiedza o społeczeństwie (WOS), historia, język polski, zajęcia z wychowawcą (godzina wychowawcza).

3. Adresaci lekcji: Uczniowie szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, klasy I-IV).

4. Cel ogólny: Uświadomienie młodzieży, jak w praktyce funkcjonuje ścieżka legislacyjna oraz rozwijanie kompetencji obywatelskich niezbędnych w demokratycznym społeczeństwie. Pokazanie, że tworzenie prawa to proces oparty na dyskusji, kompromisie i współpracy, a głos każdego obywatela ma realne znaczenie.

5. Cele szczegółowe:

Po zakończeniu zajęć uczeń:

- a) Charakteryzuje podstawowe etapy procesu legislacyjnego w Polsce (inicjatywa ustawodawcza, praca w komisjach, głosowanie).
- b) Rozumie potrzebę istnienia procedur demokratycznych i rolę kompromisu w życiu publicznym.
- c) Potrafi sformułować problem społeczny i zaproponować jego rozwiązanie w formie prostego projektu ustawy.
- d) Potrafi aktywnie uczestniczyć w debacie, w sposób kulturalny przedstawiając swoje argumenty i słuchając racji innych.
- e) Rozumie wagę głosowania i wie, czym jest większość parlamentarna.
- f) Jest świadomy, że ma wpływ na otaczającą go rzeczywistość i może inicjować zmiany w swoim środowisku.

6. Metody pracy: warsztat, symulacja, burza mózgów, praca w grupach, moderowana dyskusja.

7. Pomocy dydaktyczne i materiały:

- Tablica (whiteboard) lub flipchart, markery/tablica interaktywna.
- Kartki i długopisy dla każdej grupy.
- Stoper lub zegar do mierzenia czasu wystąpień.
- Duże arkusze papieru.
- Opcjonalnie: rekwizyt symbolizujący łaskę marszałkowską (np. linijka, zwinięty rulon brystolu).
- Opcjonalnie lub przygotowane "karty poselskie" (imiona uczniów do wpisania na bieżąco).

PRZEBIEG ZAJĘĆ

8. Przebieg lekcji (2 x 45 min):

I. Wprowadzenie

- Przywitanie uczniów i przedstawienie tematu zajęć, nawiązując do tekstu zaproszenia: „Sejm, ustawa, posłowie... Brzmi poważnie i trochę... odległe, prawda? Dziś udowodnimy, że to fascynująca gra zespołowa, w której to Wy będziecie głównymi graczami”.
- Krótka informacja o projekcie „Young Democracy – Siła Mojego Głosu” i celu warsztatów: wspólne przejście przez proces tworzenia ustawy, od pomysłu do głosowania.

Nauczyciel rysuje/pisze/wyświetla na tablicy trzy główne etapy:

POMYSŁ -> DEBATA -> GŁOSOWANIE.

1. Burza mózgów „Co możemy zmienić?”

- Zapytanie uczniów: „Co w Waszej szkole lub najbliższym otoczeniu można by ulepszyć? Jakie problemy dostrzegacie?”. Zapisanie pomysłów na tablicy.
- Wspólne głosowanie nad wyborem jednego problemu, który stanie się podstawą do stworzenia projektu ustawy (np. „Wprowadzenie w szkole strefy relaksu”).
- Podsumowanie, że właśnie w ten sposób rodzi się inicjatywa ustawodawcza – z potrzeby lub pomysłu na ulepszenie rzeczywistości.

II. Realizacja – Warsztat i symulacja.

1. Ćwiczenie 1: „Tworzymy ustawę – praca w komisjach” – warsztat.

- Nauczyciel dzieli klasę na 3-4 grupy, które stają się komisjami sejmowymi (np. Komisja Edukacji, Komisja Finansów, Komisja Infrastruktury).
- Grupy otrzymują zadanie: na podstawie wybranego pomysłu (np. strefa relaksu) mają przygotować szczegółowe zapisy (poprawki) do projektu ustawy. Muszą odpowiedzieć na pytania: Gdzie? Za co? Jak? Kto będzie odpowiedzialny?
- Każda komisja zapisuje swoje propozycje na dużym arkuszu papieru i wybiera posła sprawozdawcę, który zaprezentuje pracę komisji.
- Nauczyciel wspiera grupy, wyjaśnia wątpliwości i pomaga formułować zapisy w sposób precyzyjny.

2. Ćwiczenie 2: „Obrady plenarne Sejmu” - Symulacja.

- Uczniowie aranżują salę na wzór sali sejmowej (krzesła w podkowę). Nauczyciel wybiera Marszałka Sejmu i Sekretarza (do liczenia głosów).
- Marszałek Sejmu otwiera posiedzenie, uderzając symbolicznie laską marszałkowską.
- Posłowie sprawozdawcy z każdej komisji prezentują swoje propozycje poprawek (ok. 3 minuty na komisję).
- Marszałek otwiera debatę plenarną. Każdy uczeń-posel może zabrać głos (np. 1 minuta), by poprzeć, skrytykować lub zaproponować kompromisowe rozwiązanie. Nauczyciel dba o kulturę dyskusji.
- Po debacie Marszałek zarządza głosowanie nad kluczowymi poprawkami. Sekretarz liczy głosy, a Marszałek ogłasza wyniki. To jest moment, w którym uczniowie uczą się sztuki kompromisu.

III. Głosowanie i podsumowanie

- Marszałek Sejmu odczytuje ostateczną wersję projektu ustawy (z przyjętymi poprawkami) i zarządza głosowanie nad całością ustawy.
- Sekretarz liczy głosy, a Marszałek uroczyście ogłasza, czy ustawa została przyjęta, czy odrzucona.
- Nauczyciel przejmuje rolę i inicjuje krótką dyskusję podsumowującą: Co było najtrudniejsze? Czego się nauczyliście? Czy teraz proces tworzenia prawa wydaje się bliższy?
- Podkreślenie, że za każdą ustawą stoją ludzie, ich pomysły i długie godziny dyskusji.
Zakończenie słowami: „Zobaczyliście, jak wielką siłę ma Wasz głos, gdy działa razem z innymi”.

9. Bibliografia i źródła wykorzystane do przygotowania scenariusza lekcji:

- Tekst zaproszenia na warsztaty „Symulacja sejmiku – tworzenie ustawy” autorstwa Katarzyny Piotrowskiej-Mańko.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Regulamin Sejmu RP.

10. Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza.

- Wzór prostej ustawy do uzupełnienia przez uczniów.
- Karty z rolami (Marszałek Sejmu, Sekretarz, Poseł Sprawozdawca).

11. Słowniczek pojęć:

- Inicjatywa ustawodawcza: Prawo do wniesienia projektu ustawy do Sejmu. Przysługuje m.in. grupie posłów, Senatowi, Prezydentowi RP, Radzie Ministrów oraz grupie co najmniej 100 000 obywateli.
- Komisja sejmowa: Zespół posłów zajmujący się rozpatrywaniem i opiniowaniem projektów ustaw z określonej dziedziny (np. edukacji, finansów).
- Poprawka: Propozycja zmiany w treści projektu ustawy, zgłaszana podczas prac w komisji lub na posiedzeniu plenarnym.
- Marszałek Sejmu: Poseł, który przewodniczy obradom Sejmu, czuwa nad ich przebiegiem i porządkiem.
- Większość głosów: Sytuacja, w której liczba głosów „za” jest większa niż liczba głosów „przeciw”. Wyróżnia się m.in. większość zwykłą, bezwzględną i kwalifikowaną.

12. Polecenie ciekawych stron.

- Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (sejm.gov.pl): Oficjalna strona, na której można śledzić transmisje z obrad, przeglądać projekty ustaw i wyniki głosowań.
- MamPrawoWiedziec.pl: Portal, na którym można znaleźć informacje o posłach, ich aktywności i poglądach. Uczy, jak świadomie wybierać swoich przedstawicieli.
- Podcast „Stan po Burzy” (Onet): Analiza bieżących wydarzeń politycznych, która pomaga zrozumieć kulisy polskiej polityki.

KARTA PRACY: WZÓR PROJEKTU PROSTEJ USTAWY

Projekt ustawy

Podmiot wnioskujący (kto zgłasza projekt):

.....

(np. grupa posłów, rząd, komisja sejmowa, obywatel)

Data zgłoszenia:

Tytuł ustawy:

Ustawa o

(np. ochronie środowiska, bezpieczeństwie w szkole, prawach ucznia, zdrowym żywieniu)

Art. 1

Przedmiot ustawy (czego dotyczy):

Ustawa określa zasady

.....

.....

(np. funkcjonowania stołówek szkolnych, ochrony rzek, wspierania uczniów z niepełnosprawnościami)

Art. 2

Szczegółowe przepisy:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie z dniem

Podpisy zgłaszających:

.....

.....

.....

Instrukcja:

Uzupełnij pola dotyczące podmiotu (kto zgłasza projekt), tytułu, przedmiotu oraz poszczególnych przepisów zgodnie z własnym pomysłem – tak, jak robią to prawdziwi posłowie/obywatele!

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Projekt "Young Democracy - Siła Mojego Głosu"
finansowany jest ze środków
Ministra Edukacji Narodowej w ramach programu Młodzi Obywatele.

Minister
Edukacji